50 AASTAT PORKUNI LAHINGUST

Mälestati lahingus langenuid.

Madisepäeval,21.sept.1994.a.tähistati Porkuni lahingu 50.aastapäeva leinatalitusega,mille korraldasid Väike-Maarja Muinsuskaitse selts,Tamsalu vallavalitsus ja Eesti Vabadusvõitlejate Virumaa ühendus.Põhiüritus toimus Vistla kalmul,kus avasõnad ütles Tamsalu vallavanem Aare Pärna ja kõne pidas endise 20.Eesti diviisi veteran Ülo Tähiste.Langenuid mälestas Viru-Jaagupi pastor-emeeritus Madis Oviir.Sõna võtsid ja mälestus-pärgi-lilli asetasid sõjaveteranide organisatsioonide esindajad Pärnust,Jõgevalt,Paidest,Võrust, Ida-Virumaalt,Rakverest jm,samuti kohalike koolide ning asutuste-ettevõtete ja organisatsioonide esindajad.Vinnilaste poolt asetas mälestuslilled Porkuni lahingu veteran Verner Soer.Oli kaitseliidu auvalve,kõlas mälestussaluut,esinesid koorid ja puhkpilliorkester.

Vistlalt suunduti Sauevälja kalmule,kus pastor-emeeritus M.Oviir õnnistas mälestusmärgi.Nii siin,kui ka Vistlas õnnistati mälestusmärgid juba 1989.aastal,kuid need lasti vahepeal korduvalt õhku või rüüstati vasevaraste poolt.Nüüd sai Sauevälja mälestusmärk (vaskrist) V.-Maarja MKS-i eestvedamisel uuesti taastatud.Siingi asetati mälestuspärjad-lilled,kõlasid laulud,olid sõnavõtud.Vinnilaste poolt asetas mälestuslilled meesansambli ("Relvavelled") liige Uno Inno,kes hästi mäletab ka lahinguid Porkuni ja Rakvere ümbruses 21.septembril 1944.

Saueväljalt mindi Loksa vennaskalmistule,kuhu on maetud Porkuni lahingus langenud punaarmee Eesti Korpuse mehed.Oli ju Porkuni lahing,nagu madisepäeva lahing 1217.aastalgi eestlaste tragöödia,kus sõdisid vastastikku eestlased,vend venna,isa poja vastu.50 aastat tagasi,lahingupäeval selgus see tragöödia alles lahingu lõpul.Kuna Eesti Laskurkorpuse ja 925.laskurpolgu juhtkonna esindajaid leinatalitusel ei viibinud,võttis sõna end.925.laskurpolgu veteran (kuni 17.09.1944),Vinni meesansambli liige August Kondoja.Ta andis edasi 925.Eesti laskurpolgu veteranide nõukogu siirad tänusõnad Tamsalu vallavanemale Aare Pärnale ja abivallavanemale Lembit Saartile, V.-Maarja MKS-le ning Virumaa Sõjaveteranide organisatsiooni aseesimehele Ülo Tähistele Loksa vennaskalmistu eeskujuliku korrashoidmise eest.Leinatalituse pidas ka siin Madis Oviir,

mälestuslauludega esines Vinni meesansambel,ansambli poolt asetas mälestuslilled sõjaveteran Oskar Rohila.Tänusõnu öeldi "Memento" poolt Madis Oviirile,kes on Porkuni lahingu aastapäeva tähistamise leinatalitusi aidanud korraldada juba viis aastat.Madis Oviiri eestvedamisel on Viru-Jaagupi kiriku juurde rajatud mälestuskompleks,kus on marmorplaatidele jäädvustatud okupatsiooniaastatel (1940-1950) vägivaldselt hukkunute nimed Viru-Jaagupi kihelkonnast."Memento" volikogu esindajad Peep Kärp ja August Kondoja andsid Madis Oviirile EORL "Memento" Rakvere ja- Tööpataljonide Ühenduse ühise tänukirja.

Lõpuks lisagem,et mälestustalitus Porkunis oli eeskujulikult korraldatud ning toimus kava kohaselt,mis oli kõigile osavõtjatele välja jagatud.Osavõtjate arv ulatus sadadesse vaatamata süngele ja jahedale sügisilmale.

August Kondoja